بن احمد بن حامد ابو احمد بن سعد باسناده عن حماد بن سلمة بن علی بن زید انه قال سعید بن المسیب رضی
الله عنه انظر الی وجه هذا الرجل فلما حدثنی انه شیخ قال ان هذا کان یقع فی اصحاب رسول الله صلعم ورضی الله عنهم فی
علی وعثمان رضی الله عنهما فکنت انهاه فیابی فقلت اللهم ان هؤلاء القوم قد سبقت لهم منک سوابق فان کان الذی یقول فیهم لک
سخط فارنی قال فاسود وجهه وروی الاستاذ العلامة بقیة السلف الصالحین سیدنا ومولانا حافظ الحق والدین
ابو طاهر محمد بن محمد الطاهری الخالدی الاوسی روح الله روحه وارواح اسلافه وبارک فی اعمار اخلافه
فی مختصر له فی مناسک الحج البته ودیار حضرت رسول الله صلعم تعظیم نکند که در ایشان وزمین شریف ان موضع
کروضه او ست صلعم حدیث خاک بر داشته مروعت و مدینان یوسکان با ابن حدیث غالب اند ودر تفضیل بیت
کراد شود جهان وانش کرده نه خاک شوم تا بتوان دید بادم تا انجا که فرمود اند بس بزیارت بقیع عرفنده و
در امیر المومنین عثمان رضی الله عنه واز بادت کند وتفضیل نکند که بیشتر از چهار صد سال یکی از ما بطریق او وخوار
داشتی بشهر زوت که دوست از راه بیت بعید علی کلام او فی صلاته ولکن علی المشتاق غیر بعید القصد فاما
بلاشک فشد وبلا شبه باز کشتند و برادرهان قافلا بعضی در آمده وباره باره ساخت اهل ان روزگار دانستند
که ان بواسطه بی حرمتی بلغزان بود وعده مطرح کنه رایان عقوبت هم چنان بپایان نیست خصم خدا او خصم
رسول وخصم خویش آن بی حیا کرد شمن عثمان باحیا انتهی نقل فصل الخطاب فی هذه الابواب کما یقال کمه هنوز هذا
وقد نقل عن النبی صلعم قال لا مسنح فی الاسلام لانا نقول بعد تسلیم اتصال الحدیث ان المراد منه مسخ غیر دفعة کما
کان سالفا اذ هل القدر المشترک من المسخ فی هذه الامة کما النقل تر رواه ثقات واحسن طرق التوفیق ما ذکرناه و
التحقیق عدم صحة الحدیث لعدم اشتمال احد من کتب الصحاح علیه بل قد صح عنه ما یدل علی خلافه فی الدر قال فی واخبرنا الایمان
بالقدر من المصابیح عن قال سمعت رسول الله صلعم یقول فی امتی خسف ومسخ وذلک فی المکذبین بالقدر انتهی قال الترمذی
هذا حدیث حسن صحیح وقال فی الحذار باب الملاحم عن انس ان رسول الله صلعم قال یا انس ان الناس یمصرون امصارا وان مصرا
منها یقال له البصرة فان انت مررت بها او دخلتها فایاک وسباخها وکلاءها وسوقها وباب امرائها وعلیک
بضواحیها فانه یکون بها خسف وقذف ورجف وقوم یبیتون یصبحون قردة وخنازیر انتهی اقول قال بعض شراح
المصابیح انما قال ذلک رسول الله صلعم لانه علم ان اقواما من القدریة یسکنون البصرة وقد قال یکون فی امتی خسف ومسخ
وذلک فی المکذبین بالقدر قالوا لم یقع بعد انتهی ویحتمل ان یکون المراد بالبصرة بغداد لان غالب اهلها کانوا قدریة
والان طماها بخلاف البصرة فان اکثر اهلها الیوم علی طریق السنة والجماعة وکان هذا من قبل زمانا بکثیر
فان قلت احتمالک هذا بعید عن ذوق المحققین قلت لیس الامر کما قد سبقنی بذلک بعض منهم فی الازهار فی شرح
الحدیث الذی رواه ابو بکر ولا فصل بینه وبین هذا الحدیث فی عدم الجرح قال ویحتمل ان یکون المراد بالبصرة بغداد لانها

کانت قریة

کانت قریة من قری البصرة فی عهد النبی صلی الله علیه وسلم فتسمیتها بصرة مجاز الخ فراجعه لو اردت مزید الاطلاع ثم لا بد من بیان
لغات الحدیث القدر تعلق الارادة الذاتیة بالاشیاء فی اوقاتها الخاصة فتعلیق کل حال من احوال الاعیان بزمان
معین وسبب معین عبارة عن القدر کذا قال جدی فی التعریفات وقال الخطابی وقد یحسب کثیر من الناس ان معنی
القدر من الله الاجبار والقهر علی ما قدره وقضاه وهو علیه ولیس الامر کذلک وانما معناه الاخبار عن تقدیم علم الله تعالی
بما کان وما یکون من العباد وافعالهم وغیر ذلک انتهی فان قلت واذا کیف یصح اطلاق القدریة علی المعتزلة ولا خلاف
بینهم فی ان الله عالم بما کان وما یکون ازلا ولا یبدو ان القدریة هو من ینفی شمول علمه تعالی کبعض من الفلاسفة فانه یقول
باستحالة تعلق علمه سبحانه بالجزئیات المتغیرة المتشکلة کما عرف فی الکتب الکلامیة قلت یظهر جوابه مما قال فی الازهار
فی شرح الحدیث الاول من باب الایمان بالقدر وقد نفت القدریة وهم المعتزلة علم الله تعالی وجمیع صفاته الازلیة
ثم کلامهم لا ینجر الی انکار علمه الله تعالی بل یقولون انه عالم بعلم هو عین ذاته ولهذا لم یکفرهم المحققون لذلک بل
التحقیق ان القدر هو ما ذکر جدی فی شرح المواقف وهو موافق لتحقیق غالب المحققین قال فی شرح المقاصد
قد اشتهر من الملل ان الحوادث بقضاء الله تعالی وقدره وهذا یتناول افعال العباد وامره ظاهر عند
اهل الحق لما تبین انه خالق لها نفسها او خالق للقدرة والداعیة الموجبتین لها فمعنی القضاء والقدر الخلق والتقدیر
کما فی قوله تعالی فقضاهن سبع سموات وقوله تعالی وقدر فیها اقواتها ولا یستقیم هذا عند القدریة ثم کلامه
فی یستقیم اطلاق القدریة علیهم ولذا قال جدی فی التعریفات القدریة هم الذین یزعمون ان کل عبد خالق لفعله
ولا یرون الکفر والمعاصی بتقدیر الله تعالی انتهی اقول وما قال المعتزلة ومن تبعهم کالرافضة من ان القدریة هم
هم القائلون بان الخیر والشر کلاهما من الله وبتقدیره ومشیته لان الشائع نسبة الشخص الی ما یثبته ویقول به کالجبریة
لا الی ما ینفیه فمن جملة اباطیلهم التی یجرهم الیها قصور مدارکهم وهو مردود بما صح عن النبی صلعم قوله القدریة
مجوس هذه الامة وقوله اذا قامت القیامة نادی مناد فی اهل الجمع این خصماء الله فیقوم القدریة ولا خفاء
فی ان المجوس هم ینسبون الخیر الی الله والشر الی الشیطان ویسمونهما یزدان واهرمن وان من لا یفوض الامور کلها
الی الله تعالی ولا یحصر الخالقیة فیه بل یفوض بعضها الی نفسه ویعتقدها خالقا غیر الله سبحانه فهو الخاصم عز وعلا
وایضا من یضیف القدر الی نفسه ویدعی کونه الفاعل والمقدر اولی باسم القدریة ممن یضیفه الی ربه ولعمری
ان هذا احد المباحث الکلامیة التی تحیرت فیه عقول الفحول لا یمکن تحقیقه کما هو حقه الا بعد تطویل فی التحقیقات
والتدقیقات ولیس هذا مقامه فاکتفینا بهذا المختصر وحسبنا ذلک والخسف الذهاب بالارض کما
کما فعل بقارون وامواله والمسخ تبدیل الابدان الی القردة والخنازیر او غیرهما کما فعل بقوم داود وعیسی والسباخ
بکسر السین جمع السبخة بالفتح وهی المالح من الارض والکلاء والحشیش والمراد ههنا المرعی وقیل موضع کان یشتد

هناک السفن

کلامه ولان خبیر بان ص

Copyright © King Saud University

Created with PDFsharp 1.2.1269-g (www.pdfsharp.com)